

Nr 35.

Av herr **Lindqvist**, om *åvägbringande av utredning i fråga om beredande åt den rättssökande allmänheten av vissa lättnader beträffande handlingars inlämnande m. m.*

Beträffande förfarandet vid svenska domstolar och administrativa myndigheter finnas för närvarande stadgade åtskilliga bestämmelser, som av vederbörande rättssökande och klagande skola iakttagas, för att ansökningar och klagomål skola komma under prövning. Innan ett ärende tages under behandling av domstol eller myndighet, undersökes om ansökningen ingivits i rätt tid och till rätt myndighet. Därjämte finnes i flera fall föreskrivet, att handlingar icke få insändas med posten utan skola ingivas av ombud. Vidare skall en handling uppfylla vissa bestämmelser ifråga om densammas underskrivande, bevittnande med mera. Brister något i detta avseende, upptages icke ansökningen till prövning, utan i sådana fall förklarar myndigheten, att ärendet icke kan komma under prövning. Målet bliver desert, som det heter på juridiskt språk, och klaganden har förlorat sin talan.

I dessa hänseenden synes det som om åtskilliga lättnader skulle kunna införas beträffande här åsyftade bestämmelser till gagn för den mindre bemedlade allmänheten. Mera välsituerade personer hava nämligen tillfälle att anlita sakkunnigt biträde med handlingars uppsättande och ingivande och undgå därigenom att bryta mot de nu åsyftade bestämmelserna.

De rättssökande däremot, som icke anse sig hava råd att anlita juridiskt eller annat sakkunnigt biträde, äro nödsakade att själva avfatta och framlägga sina ansökningar och klagoskrifter och komma

sålunda ej sällan att bryta mot de åsyftade bestämmelserna, varför deras klagan bliver lönlös.

De tidsbestämmelser, som gälla för ansökningars och klagomåls ingivande, avses icke i detta sammanhang, utan åsyftas här nedan omförmälda bestämmelser och praxis.

1) *Föreskriften, att handlingar icke få insändas med posten.*

För mången avlägset boende kan denna bestämmelse leda till, att en sådan sökande måste företaga en för honom dyrbar resa till närmaste stad eller annan ort, där klaganden kan anlita ombud för handlingars ingivande. Vid vissa av statens verk och inrättningar finnas visserligen anställda kommissionärer, men sådana äro icke anställda hos alla myndigheter, varför anskaffande av ombud bliver nödvändigt i många fall. Ett borttagande av dessa bestämmelser skulle säkerligen vara till nytta för alla de rättssökande, som äro boende å annan ort än den, där deras ärenden skola ingivas.

Det synes mig därför, som om förbudet för handlingars insändande med posten borde helt eller delvis borttagas i de stadganden, där detsamma förekommer.

2) *Praxis beträffande till orätt myndighet insända handlingar.*

Synnerligen vanligt är, att skrivelser och ansökningar, som ingivas eller insändas med posten, inkomma till orätt myndighet, beroende därpå, att avsändaren är okunnig om myndighetens officiella namn. I lagstiftningen förekommer även ofta bestämmelser, att handlingar skola ställas till en myndighet men ingivas till en annan. Så t. ex. skola till Konungen ställda skrivelser ingivas till departementen eller nedre justitierevisionen. Till kammarrätten ställda besvär i taxeringsmål skola ingivas hos Överståthållarämbetet eller länstyrelserna, med flera liknande fall.

Det är tydligt att detta förhållande, att en skrivelse skall riktas till en myndighet, men ingivas hos en annan, som kanske icke befinner sig å samma ort, där skrivelsen slutligen skall behandlas, ofta föranleder misstag så tillvida, att skrivelsen insändes till felaktig myndighet. När ett sådant fall inträffar, lärer följden i många fall bliva den, att ansökningen bliver liggande hos orätt myndighet eller att denna myndighet i utslag eller resolution förklarar, att skrivelsen icke kan upptagas till prövning, ehuru myndigheten skolat behandla skrivelsen, därest den ingivits till rätt vederbörande.

I det dagliga livet tillgår ju alltid så, att ett brev, som ankom-

mer till fel adressat, av mottagaren returneras till rätt person eller till avsändaren. Det synes mig som om ett motsvarande förfarande skulle kunna bestämmas för domstolar och myndigheter i liknande fall.

3) *Föreskrifter om skyldighet att i vissa fall anlita ombud.*

Särskilt för domstolarna finnas ofta stadgade föreskrifter om, att ombud med fullmakt skall anlitas i de fall, där klaganden ej själv kan utföra sin talan. Även dessa bestämmelser synas mig böra ändras så tillvida, att en sökande eller klagande berättigas att insända egenhändigt undertecknade skrivelser med posten utan anlitan av ombud.

På grund härav får jag härmed hemställa,

att Riksdagen ville besluta skrivelse till Kungl. Maj:t med hemställan om utredning, vilka lättnader som i nu berörda eller närstående hänseenden skulle kunna beredas den rättssökande allmänheten.

Stockholm den 19 januari 1920.

Fritz Lindqvist.
